

Alte Drucke

**Elenchus Primus || ERRORVM || ANTONII SADEELIS || IN
LIBELLO DE VE-||ritate humanæ naturæ || Iesu Christi. ||
Auctore || M. BALTHASARE || MENTZERO ...**

Mentzer, Balthasar

Witebergæ, 1598

VD16 ZV 30859

Objectio secunda.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-149144

etiam definitione expresse additum. Sed quod inde, tanquam consequens, concludit Sadeel est falsissimum. Quamprimum enim audit ille servari proprietates, illico negat communicationem idiomatum. Qui error est ἀντιμαρτυρία. Ea enim minime pugnant in Christi persona, sed sunt pulcherrime consentanea & consuetaria: proprietatum conservatio essentialis, quia essentialiter verse: & proprietatum communicatio personalis, quia persona una. Vnde Deo λόγος essentialis est: Carni unita communicatur personaliter. Vnde supra. Quod dico, manifestum est exemplo animæ & corporis. Sentiendi vis animæ est essentialis: corpori communicatur ab anima. Vna igitur & eadem sentiendi facultas est propria & communis. Propria essentialiter animæ: communis corpori propter naturale utriusque vinculum, & quia ex utroque unus homo est. Quæ similitudo infra fusius retexenda est.

Objectio secunda.

P. 155. Hoc enuntiatur de Christo: Hic homo est Deus. significat filium Dei esse hominem actu primo, non secundo: Ergo quemadmodum filius Dei est omnipræsens, ita ejus corpus est omnipræsens.

Respondet Sadeel, omnia esse vitiosa.

Respondeo. Ego formam argumenti, qualem Sadeel hic proponit, non memini me legere apud

apud nostros doctores. De re ipsa autem videbimus. Parcissime perstringit hoc argumentum Sadeel, non ausus proferre, quod sentit.

Negat ἄνθρωπον actu primo esse hominem & hominē actu primo esse Deum scilicet, quia sequatur, humanam Christi naturam esse aeternam.

Respondeo. At hoc nullo modo sequitur, elenchus consequentis est. Dicam autem nobis Sadeel: Vere ne dicitur? Homo est Deus: & quare sic dicitur? Non decebat hic tam esse brevem. Res enim est maxime ardua. Et hic arx est victoria. Sunt nonnulli ex vestris, qui prodidere vestra mysteria (in quibus tam obliquus es, Sadeel) asserentes, ejusmodi de Christo locutiones partim esse proprias, partim figuratas: nimirum, ut magni viri raticinium illud complerent: Fanaticos facturos esse tandē ex Christo Deum tropicū seu figuratū. Illorum etiā hæc verba sunt: Enunciatio de Emmanuele nostro, Deus est homo, est propria, identica & regularis: qua significatur persona, quæ aliter à deitate in subiecto, aliter ab humana natura in attributo recte predicatur. Hactenus illi. In Ecclesia Christiana propositiones de filio Dei hucusq; dictæ sunt inusitata: Porro ex istorum hominum decreto erunt propriæ & regulares. Quarendum ergo ex Aristotele sursum, ad quem modum ex predicabilibus referre velis hanc prædicationē: Homo est Deus: Deus est homo.

Gravis est vox illa primi Ecclesiarum nostro se-
culo reformatoris: hæreticissime esse dictum,
quod quidam ex scholasticis disputarunt: Deus
est homo, non intelligendum esse, quod Deus sit
homo actu primo, sed quod actu secundo assum-
ptum hominem habeat, gerat, sustentet, foveat,
&c. Hæreticissimum autem illud portentum
pro cælesti Veritate nunc hominibus propina-
tur: & qui contra sentiunt, Eutychiani procla-
mantur, & quid non? Verum nos omisis illis
ita sentimus: Quia ὁ λόγος est hypostasis
non tantum divinæ suæ naturæ, verum
etiam assumptæ humanæ naturæ: ideo
dicitur Deus esse homo. Et quia humana
natura in Christo non in se subsistit, sed
λόγον habet pro ἑωσέσθαι, & divinam na-
turam filij Dei personaliter sibi habet uni-
tam: inde Homo est DEVS. Ac brevi-
ter: Quia duæ illæ naturæ ununtur in Chri-
sto, non ad unam naturam compositam, sed ad
unam hypostasin σύνθετον: ideo non una
natura prædicatur de altera, sed concre-
tum unius naturæ prædicatur de concre-
to alterius naturæ: ut non dicatur: Deitas
est humanitas, sed Deus est homo, & vicissim.

Profert Sadeel theorema, quod ait omni
exceptione esse majus. In sancto mysterio u-
nionis hypostaticæ duarum naturarum in
CHRISTO Iesu, non ducitur argumen-

tum

tum necessarium ex persona in concreto,
ad alteram ex naturis in abstracto.

Respondeo. 1. *Ludit in voce Concreti & abstracti, quam novit non uno modo à scriptoribus usurpari.*

2. *Remota ambiguitate phraseos, res plana erit exemplis. Antequam Abraham esset, ego sum, ait Christus Ioh. 8. Addo: secundum deitatem. Eo enim tempore nondum incarnatus erat Christus, sic: Christo in tempore data est παρὰ ἑξ-ωρία: addo: secundum humanitatem. Divina enim naturæ dari in tempore nihil potest. Rur- sus: Christus est mortuus: scilicet secundum carnem. Deitas enim mori non potest. Quibus & ejusmodi alijs longè plurimis adjuuge et hoc: Caro Christi vivificat: sanguis ejus emundat à peccatis. &c. Atq; hinc judicetur de axiomatico seu theoremate Sadeleo: cujus pleniorẽ con- futationem, vide infra p.*

Afferit simile: Homo credit, at non cre- dit corpore. Applico: Homo Christus est omnipræsens, at non sua humanitate.

Respondeo. Homo Christus vivificat, at non sua carne? Homo. Christus eluit peccata, at non suo sanguine? &c. Res. Deinde quod ait Sadeel: Corpus hominis non credere, nec homi- nẽ corpore credere: tum simpliciter admittam: quando probaverit nobis, hominem regenerari tantum anima, non etiam corpore, vel corpus hominis

hominis non regenerari. Fide sumus sancti: Et corpora sancta dicit sacer codex. Deus per fidem habitat in nobis. Et corpora sunt templa spiritus sancti: Sed hæc paulò inferius ubi iore oratione repetentur.

Ait Sadeel: Homo est mortalis, at non anima.

Respondeo Mors definitur separatio animæ à corpore. Separatur autem & ab anima corpus, & à corpore anima. Mortis igitur definitio non ad solum corpus congruit, sed ipsam etiam ad animam: quia separatur. Nec tamen dico animam in se, vel sui respectu mortalem esse, aut interire. Hoc volo: Mors hominis non est ad unam partem hominis referenda, sed ad hominem totum. Anima enim etsi superstes post mortem, non tamen homo est. Ac quamvis vivat: vivit tamen vitam non hominis, sed vitam spiritus separati. Forsitan & huc superior Sadeelis distinctio referetur, inter Totus & Toti: ut totus homo mori dicatur, at non totum hominis. Sed obstat unum, quò minùs sic loquantur adversarij, quamvis ita sentiant.

Notetur autem applicatio Sadeelis. Propositio vera est, ait: Hic Homo est Deus. Hæc autem falsissima: Huius hominis humana natura est Deus.

Respondeo. Iudicent ex hac applicatione ad propositas similitudines mentes Christiana, quid sentiant adversarij de mysterio unionis personarum.

personalis. Illud enim est comparationis tertium, in quo similitudo convenire debet, juxta Sadelem. Homo moritur, scilicet ex parte, nempe corpore. Homo credit, scilicet ex parte, nempe anima. Sic, hic homo est Deus, scilicet ex parte ratione deitatis. Atq; hoc est, quod ipsis eorum verbis supra afferebamus, propositiones hujusmodi esse figuratas, nimirum synecdochicas: totum enim pro parte sumi. Hinc fit, ut alijs sic resolvant. Hic homo est Deus: id est, filius Dei sustentans hanc humanam naturam, est Deus. Sed nolo ista hic longius persequi. Consideretur autem quantum presidij Nestorius, ut taceam de alijs, causse sue invenire hic possit. Et an mysterium sit amplius ὁμολογούμενος magnum unio ipsa hypostatica, postquam istae propositiones de Iesu Christo: Deus est homo: Homo est Deus: & figurata factae fuerint, & tropicae, & tamen sint propriae, subjectaeq; omnibus rationis humanae regulis. Cur non recte dicatur: Humana natura est deitas: Cum pie dicatur & recte: Homo est Deus: ratio reddita, supra fuit: quia unio fit non ad unam naturam, sed ad unam hypostasin οὐνθετον, ut ex Nazianzeno repetit Damascenus.

Objectio tertia.

Qualis est naturarum: talis etiam est proprietatum communicatio, scilicet realis, &c. P. 159.

157.

VI